

Kiadó hivatal:

muzeum-utca 8-ik szám.

Előfizetési árak:

Égész évre . . . 16 ft. Negyed évre 4 ft. Félévre . . . . 8 ft. Egy hónapra 1 ft 40

A lap szétküldésére vonatkozó reklamatiók előfizetési pénzek és hirdetések kiadó-hivatalba intézendők.

Szerkesztési iroda:

muzeum-utca 8-ik szám.

A lap szellemi részét illető minden közlemény ide küldendő.

Bérmentetlen leveleket csak ismert kezektől fogadunk el.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

EGYETÉRTÉS

December hó elejétől kezdve december végig előfizetheti az „Egyetértés”-re 1 frt 40 krral. Az előfizetési pénzek az „Egyetértés” kiadóhivatalába (muzeum-utca 8. sz.) intézendők bérmentesen.

Alkotmány és erőszak.

V.

Az 1869 — 72-i országgyűlésen a Lónyay-kormány és a deákpárt inkább elhatározva mint valaha, folytatni a küzdelmet a hatalom megtartásáért és a husos fazekak kizárólagos birtoklásáért, ezt azon választási törvény által vélte biztosíthatni, melyet a Lónyay-kabinet az országgyűlés vége felé beterjesztett, s mely hogy mi sorsban részesült, mindenki előtt tudva van. Ezen törvényvel vélték ők maguknak a közelgő választásoknál a többséget biztosíthatni. De ez az ellenzék, mondhatnók hősies kitartása és erőfeszítése által agyonbeszélte, a Lónyay-kabinet tervet egyelőre meghiusultak, s ez a vallott kudarc feletti haragjának az által adott kifejezést, hogy magát a fejedelmet a pártok tudásába vonni akarván, a trónbeszédbe oly kifejezéseket igtatott bele, melyek az ellenzék eljárását rosztalván. A nemzetnek mintegy újmutatásul voltak szolgálóak az iránt, mintha a fejedelem a deákpárt győzelmét óhajtáná. Amde a tények és a hat évi tapasztalat hangosabban beszéltek, mint minden más. A hivatalnoksereg önző kapzsisága, a közigazgatás még eddig soha nem tapasztalt fokra súlyos roszasága, a csak nemrég kinevezett új szervezeti bíróságok általi igazságszolgáltatás, a kormány pazar költsége, a folyton fokozott szigorral vitt adóexcúzió és az általános elerkölcselekedés annyira elidegenítették a nép zömét a deákpártól és a deákpárti kormánytól, hogy azt, ha a választások törvényszerűleg hajtának végre, a legvérmesebb deákpárti sem remelette, miszerint pártja az országgyűlésen még egyszer többségre juthasson, más módokhoz kellett tehát nyulni, hogy a bizalom és tekintélyt vesztett kormány többségre vergődhesen az országgyűlésen.

Hogy mi módon hajtattak végre a választások és mi volt 1872-ben az ország állapota azt találóbban leírni nem tudók, mint ha a szélsőbaloldali részéről, a jelen országgyűlés megnyitására alulírott által benyújtott választási javaslat néhány ide vonatkozó tételét újra a nemzet emlékezetébe idézzük. Ez ünnepléses hivatalos javaslat lévén, melyet a nemzet képviselői a királyi trónhoz volt intézendő, természetesen úgy volt szerkesztve, hogy annak minden tételé, a tények által igazolható legyen. A választási irat többi közt ezeket mondja:

„Az eszközök, melyekkel a kormány, a nemzet ellenszenvét legyőzni s érzelmeit erőszakolni vélte, melyen sértik minden honpolgár jogérületét, végtelenségig lerontják a törvények iránti tiszteletet, mely nélkül sem az ország, sem a trón állandóan nem biztosítható.

„Es minthogy az ily eljárás, ha gyors véget nem érne, kétségtelenül az országot a reakció, az állami ergyonbukás és mi mind ennél roszabb, az általános erkölcselenség örvényébe sodorná: mi látva és felismerve a veszélyt, mely az országot és az ennek sorsával elváhatatlanul összekötött királyi széklet fenyegeti: nem tenénk elegend képviselői kötelességünknek, ha felséged előtt az ország valódi állapotát bizalomteljes nyíltsággal s őszinteséggel fel nem tárjuk.

„Törvényhozásától s kormányától ugyanis a nemzet azt várta és jogosan is várhatta, hogy az újjászületésnek hajnala gyanánt üdvözölt, s folyvást ilyen gyanánt kegyelt 1848-ki alapnak következetes kifejlesztésével az önkormányzati elv, s vele a népszabadság, a trón s ország jövő biztonságának dönthetetlen támaszává fog avatattani; s az államkormányzati gépezet és társadalmi érdekek körében sajnósan nélkülözött javítások, az ország szükségének, a kor szellemének és a nemzet geniusának megfelelőleg létesítettek.

„E helyett azonban a tévesztett irány politikai tekintetben oly tettekre s intézkedésekre vezetett, melyek fokozatos előhaladás helyett hátraszökést képeznek; az ország polgárainak alkotmányos jogait megcsontítják, az 1848-iki alapot kifejtés helyett megtagadják, a magyar alkotmány egészséges alapelveit

kiforjatják, a nemzet ezredéves életével összeforrott önkormányzati intézményeket részint meghamisítják, részint aláássák; — a kormányzati felelősséget illuszióriussá teszik, a közigazgatásban részrehajló önkény honosították meg, s magát az igazságszolgáltatás berendezését is politikai pártszámítás eszközeivé torzították.

„Általában az utolsó két országgyűlés politikájának szakadatlan fonalkint oly irány vonul végig, mely a mily kiáltó ellentétben áll az intézvényes önkormányzattal, tehát a szabadsággal, ép oly veszélyes a trón és ország jövőjére.

„Ez irány a közigazgatási hatalom mértéktelen központosításának irányja.

„Harmincz ezernél többre, egy egész hadseregre megyen a kormány kinevezésétől függő mindenféle hivatalnokok száma, kiknek kezeivel ezernyi utakon nyul a kormány a polgárok minden érdekébe, viszonyába, életébe, imitt kecségettetés, amott megfélemlítés, imitt javadalmat, amott üldözést használva fel, hogy a hatalomban maradás pártérdeke elhallgattassa a hazafui lelkiismeretet s a meggyőződést.

„Es, mert a hatalomösszpontosítás mindig corruptióval jár, mindig demoralisatióra vezet, az eredmény már eddig is az, hogy a hivatalvadarszat valószínű kórsággá fejlődött a nemzetben, a productív munkatér nagy hátrányára s egyrésztől azon, hazánkban ekkor hallatlan tapasztalás, hogy a kormányban vagy a kormányval viszonyban lenni igen nyereséyes üzletekre nyujthat kilátást, már ily rövid idő alatt is oly demoralizáló hatással volt a nemzet jellemére, hogy a legirtózatoss következősektől kell tartani, ha az eddig követett központosítási irány az intézvényes önkormányzat egészséges elvéhez visszatéréssel fel nem cseréltetik az üzerek s üzérkedések a közügyek templomából ki nem űzetnek, s kiűzetésükkel az erkölcselenség mételeye ki nem irtatik.

„Pénzügyi és államgazdasági tekintetben az 1867 óta követett törvényhozási és kormányzati politika — ha lehetséges volna — még aggasztóbb állapotra vezetett.

„Az önkény kezéből actív budgettel vette át a felelős miniszterium a kormányzatot, s az évi deficit, hat évi kormányzat után, 60 millió forintba növekedett.

„Az államadósság-csinálás folytonos napirenden van; a legnagyobb meggondatlansággal kerestettek ki újabb meg újabb ürügyek, újabb meg újabb adósságokra, melyek azután oly szédelőg módon köttetnek s oly pazarul kezeltetnek, mintha az adózó nemzet vagyona szabad zsákmány volna, mely csak arra van rendeltetve, hogy egyes üzereket, ügynököket, közbenjárókat gazdagítson. Maga a 60 milliónyi első kölcsönnél hivatalos kimutatások szerint is csupán kibocsátási költségek ezime alatt — az árfolyamvesztéséget, a kölcsönkötvények értékesítése és névértékük közti különbözetet ide nem számítva — 3.700.000 frtnál többet volt kénytelen a nemzet a kormány üzereinek s ügynökeinek fizetni. Tehát a tetteleg bevett összegnek több mint 14%-át.

„E szédelőg gazdálkodás pedig, ha lehet még nagyobb arányokban üzi játékát a közlekedési eszközök s egyéb közmunkák körül, melyeknek körében a nyereszkező üzletiség s a magán haszonlesés a közérdekeknek annyira nyíltan s annyira minden tartózkodás nélkül fölébe kerekedett, hogy e téren oly botrányos corruptio fejlődött ki, a minőre ily rövid idő alatt alig mutat példát a világtörténelem.

„Rettenetes nyavalya ez, felséges ur! mely magán a nemzet életerején rágódik, és melynek pusztító hatása annál aggasztóbb, minthogy ha egy vagy más botrányos esetnek megvizsgálására indítvány tétetett az országgyűlésen, a képviselőház többsége, melynek igen jelentékeny részét a kormány kinevezésétől függő hivatalnokok és olyanok képezik, kik ugy a vasutaknál, mint más a kormányval szerződési vagy üzleti viszonyban álló pénz- és hitelintézeteknél érdekelve vannak, vagy ezekből nevezetes javadalmakat huznak, a vizsgálatot mindannyiszor kereken megtagadta, mely tapasztalás után a bünsözés kérdése fölemelt föl jár az or-

szágban, és a corruptio nemcsak közbeszéd tárgyává lett a társas életben, hanem a nyilvánosság közönyei-ben is állandó rovatot képez még külföldön is. . . . . Fájdalommal vagyunk azonban kénytelenek Felséged legmagasabb tudomására hozni, hogy az országos választások körül követett eljárás nem csak a reménynek és várakozásnak teljesítését, hanem általában minden jogszerű törvényhozási működést lehetlenné tett.

„Ezen gyülekezet, melynek kebléből felségedhez felszólalunk, nem törvényes országgyűlés. Mert a képviselőház tagjai nem az egyedül érvényes, országgyűlésileg alkotott s királyi szentesítést nyert 1848-ik V. t. cz. rendelete szerint, hanem egy más a hatalomban levő párt által saját érdekében s uralma erőszakos fenntartására octroyált s így törvénytelen eljárás szerint választottak igen csekély kivétellel országsszerte. Mert a képviselőház nem a választási joggal törvény által felruházott honpolgárok szabad akaratának, hanem a hatalomban levő párt érdekében tetszerűleg berendezett lélekvásárlásnak, hivatalos visszaéléseknek, erőszaknak s törvénysértésnek kifolyása.

„Minélfogva teljesen nélkülözi a törvényességi alapot, mely működésének akár érvényt adhatna, akár kötelező erőt kölcsönözhetne. . . . . Az ily módon összealakított testület működésénél teljesen hiányzik a törvényességi alap.

„Ha ezen testület törvényhozási hatóságot tulajdonitana magának, ez nem volna egyéb, mint a képviselői kormányrendszer külső üres alakjában rejtezkedő önkény és bitorlás, melyre nézve a nemzetnél sem kívánni sem várni nem lehet, hogy annak működését saját szabad akaratá kifolyásának tekintse; s ilyennek nem tekinthetvén, azon szomorú kilátás áll előttünk, hogy a nemzetnél teljesen ki fogna irtatni a törvény iránti tisztelet, melyet már különben is rémületesen megingatott a hat év óta követett törvényhozási és kormányzati politika. Megingatták az elpalástolhatatlan törvénysértések, melyek más egyebekben is, de különösen a lefolyt választások körül nyíltan, tartózkodás nélkül épen azok által követettek el, kiknek a törvény részrehajlatlan fogantatása és a törvény szentsége feletti örködés, esküvel is fogadott kötelességükhöz tartozott, — és megingatott végre a napról-napra terjedő s már-már rendszerré vált corruptió, mire nézve el nem titkolhatjuk azon meggyőződésünket, hogy az ily erkölcselsten eszközökkel törvénytelenül összehozott gyülekezetet országgyűlésül működni hagyni annyi volna, mint a corruptiót megörökíteni.

„A corruptió elharapozása pedig kapcsolatban a törvény iránti tisztelet megingatásával, oly nagy, következményeiben annyira veszélyes szerencsétlenség, felséges ur! hogy mi, sem felséged, sem hazánk iránti kötelességünknek nem felelnénk meg, ha felséged magas figyelmét a világtörténelem azon intésre legalázatosabban felhívni elmulasztanók, hogy a hol a törvény iránti tisztelet a nemzet érzelmeiben aláásatott, ott maga a társadalmi rend is ingatag alapon áll, s a hol a közérkölciség corruptáltatott, ott a hűség is, hogy eladódva legyen, csak vérvé vár.”

„Ilyen volt az ország állapota a jelen országgyűlés megnyitására. Ezek voltak következményei a „nép atyja”, a „haza bölcsé” Deák Ferencz szíriai alatt létre jött és általa támogatott miniszteriumnak a hatalomhoz ma kacacs és hazafiatlan ragaszkodása által felidézett küzdelemnek. Hova fejlődött ezen állapot a jelen országgyűlés alatt, azt elmondjuk más alkalommal.

Simon yi Ernő.

A mára hirdett képviselőházi ülés bizonytalan napra elhalasztatott.

A közigazgatási bizottság ma d. e. 10 órakor tartja első ülését a megyei háziadóról szóló tjavaslat tárgyában. A kormány részéről jelen volt a belügyminiszter Torkos László osztálytanácsossal.

Péchy Manó gróf elnök azon kérdést intézi a bizottsághoz, nem vélné-e czélszerűnek az általános vita előtt egy albizottság kiküldését, mely a háziadó kérdésnek eldöntéséhez szükséges adatokat összeállítván, concret javaslattal lépjen a bizottság elé?

Várady Gábor azt hiszi, hogy ez épen úgy megtörténhetik az általános vita után is, sőt akkor még könnyebben és czélszerűbben, mert az albizottság már értesülvén a bizottság megállapodásáról, teendőre nézve tájékozott leendő (Elfogadtuk).

Ezután a dolog érdeméhez szólva, szónok kijelenti, hogy nem fogadja el a tjavaslatot általánosságban, mert az ellenkezik az 1870 XLII. t. czikk 90. §-ának azon rendelkezésével, mely szerint az állami közigazgatási költségek fedezése czéljából a megyei házi pénztárak felülkötendők.

Szapáry Gyula gr. kijelenti, hogy tekintve azon aránytalanságokat, melyek adózás tekintetében a háziadó behozatala következtében az egyes törvényhatóságokra és így az egyes adózókra is egyenlőtlen mérvben hárulnának, a törvényjavaslat szerkesztésében szem előtt tartotta azt, hogy az állam pénzügyeinek tekintetében vételével egyszerűsödik az adózásbeli egyenlőtlenség is kikerültesék. Kifejti továbbá, hogy az által, hogy az 50%-ot az állam fogja hordozni, ha a törvényhatóságok takarékosága is hozzájárul, a háziadó a megyék legnagyobb részében csekély kivétellel 6%-al is fedezhető lesz.

Tiszta László nem fogadja el általánosságban a törvényjavaslatot, mert az az 1870. XLII. tv. czikkkel ellenkezik. Tagadja azon állítást, hogy ha a tjavaslat elfogadatik a fedezendő 50% mellett, majd minden megyében fedezhető lenne 6%-al a háziadó. Nem tartja igazságnak, hogy a maguk számára keveset igénylő megyék járuljanak a többet igénylők számára a kormány által adandó félfedezetbe.

Oláh Gyula szintén nem fogadhatja el a tjavaslatot úgy a mint előterjesztetett, mert annak egyes pontjai s így névszerint a 12. § sincs indokolva.

Házmán Ferencz a megyei autonómiát leélt intézménynek tartja és a tjavaslatot már azért sem fogadja el, mert az jelen alakjában többé fen nem tartható ilyen intézmény állandósítására van czélozva. Ordódy Pál nem fogadhatja el tárgyalási alapul a tjavaslatot, mert azon törvénynek, melyre a miniszter megbízást kapott, nem felel meg.

Lónyay János szintén nem fogadhatja el a tjavaslatot, mert a megyék által közzetett közigazgatási teendők: ujonczozás, szabadságoltak összehívása, valamint az adó behajtási assistentia mind állami funkciók. Ő a törvényjavaslatot sem időszertűnek sem czélszerűnek nem tartja, — habár országos pénzügyi szempontból és azon tekintetből, hogy a megyék nagyobb takarékoságot fejtenek ki, a házi adónak behozatalát elvileg sok tekintetben kívánatosnak tartja. A jelen tjavaslatot olyannak tekinti, a melynek előterjesztésére a miniszter előbbi thozási intézkedések által kötelezve volt, s egyuttal elismerését fejezi ki aziránt, hogy a jelen tjavaslatban a miniszter igyekezett a házi adó által bekövetkező adózásbeli aránytalanságot kisebb mérvre szállítani.

Vizsolyi Gusztáv a tjavaslatban sok thátóságra nézve adóemelést lát; az erre vonatkozó adatok összeszerzésére egy kisebb bizottság kiküldését látja szükségesnek; kiemeli továbbá, hogy a jelen pénzviszonyok közt a háziadó behozatalának czélba vett módokat nem tartja időszertűnek sem czélszerűnek. Ezenkívül nem látja lehetségesnek a jelen tjavaslat tárgyalását addig, míg a megyék szervezése körül várando új tjavaslatok nem terjesztetnek elé. Lészay Lajos bár méltányolja a miniszteri indokolásban felhozott érveket, még sem járulhat a törvényjavaslat elfogadásához. Felhossa, hogy gyökeret vert azon meggyőződés, hogy a megyei közigazgatás állami funkciót végez, s ezt megerősítették a tvhozás tekintetben eddig tett intézkedései és a 9-es bizottság nézete. Szükségesnek tartja a királyföld rendezését és bevárandoznak azon időt, mikor a mostani választási cyclus a megyékben lejár. Addig pedig szükségesnek tartja, hogy a miniszterrel egyetértőleg egy bizottság modus vivendit állapítson meg a közelebbi két évre és ez iránt javaslatot terjesszen a bizottság elé. Még Baranyai Ágoston szól a tjavaslatról, ki azt szintén nem fogadhatja el már csak azon szempontból szem, mert a megyék mostani költségvetése aránytalan és sok helyt mutatkozik túlterjeszkedés.

Ezek után szavazattöbbséggel abban történt megállapodás, hogy a tjavaslat általánosságban nem fogadtatván el, egy szűkebb bizottság küldetik ki, a háznak teendő jelentés javaslatba hozatala végett. E bizottság tagjai: Ordódy Pál, Ernusz Sándor és Lészay Lajos. — Ezzel az ülés véget ért.

A tanulmányi alap jogi természetének megvizsgálására kiküldött albizottság ma d. e. ülést tartott, melyben hosszabb tárgyalás után kimondotta, hogy a tanulmányi alap országos, vagyis közalap, annak jövedelmei országos tan- és közmívelődési czélok előmozdítására fordítandók, ebből kifolyólag kimondatott az, miszerint a kormány felhívandó, hogy mind az alapot, mind pedig az alapból fentartott intézeteket az országos költségvetésbe vegye be. Az indoklás szerkesztésével Horváth László Nándor bizatot meg. — Apponyi Albert gr. különvéleményt jelentett be.

Somssich Pált a pénzügyi bizottság megbizta, hogy a cultuszminiszterium költségvetésében előforduló egyetemi építkezésekről részletes kimutatást állítson össze, melynek folytán Somssich a következő előterjesztést tette: Az egyetemi építkezésekre előirányzott, megszavazott és valóban szükségelt költségeknek kimutatása:

Az egyetemi építkezésekre, jelesen: I. Telek szerzésre. a) Az orvosi kar czéljaira szükségelt telkek megvásárlására megszavaztatott: a) Luczenbacher és Bernhard (mekkora?) telkekre 1873-ban 366.000 forint. b) A természet tudományi intézethez szükségelt, és pedig a) a Belezny telekből 960 ölért 125.000 frt, b) a bölcso 600 ölért 125.000 frt, összesen 616.000 forint.

Ezen 616.000 frtnyi kölcsön hatos kamatainak és 1/100-tóli törlesztésének fedezésére szükséges évenként 43 ezer 120 frt.

II. Építkezésre. a) Az egyetemi könyvtárra megszavaztatott 1873-ban 160.000 frt, 1874-ben 250.000 frt, összesen 410.000 frt; b) az élettani intézetre 1873-ban 224.000 frt; c) az egyetemi főépületre 1873-ban 230.000 frt, 1874-ben 129.581 frt, az összes építkezésre 993 ezer 581 forint.

Ezen 993,581 frt kölcsön tőke kamatainak és törlesztési hányadának fedezésére szükséges összeg 69,550 forint 67 kr.

Ez 1874-re meg is szavaztatott.

1875-re előirányoz és megszavaztatni kéri a miniszter: a) a könyvtár teljes befejezésére 204,257 frt, b) az élettanra 169,544 frt, c) a központira 106,933 frt, összesen 480,734 frt, mely 480,734 frt kölcsöntőke kamatai és törlesztési fedezésére kér 1875-re 33,652 frt; mindennek összege: 2.090,315 frt tőke és 146,322 frt kamat.

Építkezési költségek az előleges számítások szerint: I. Az egyet. könyvtár kiépítésére előirányoztatott 474,638 frt, 2. az élettanra 224,000 frt, 3. a központira 359,581 frt, összesen 1.058,219 frt.

Az építkezés alatt közbejött változások és helyesbített költségvetés szerint megkívánatónak mutatkozott: 1. A könyvtári épület befejezésére 538,803 frt, 2. az élettanra 304,301 frt, 3. a központira 427,509 frt, összesen 1.270,613 frt, ebből levonva az árlejts útján elért lezárlatást 92,471 frt, kialakult valódi kiadás 1.178,142 frt, az előirányzatnál több 119,953 frttal.

Miután pedig az összes építkezésre, jelesen: 1. a könyvtárra 410,000 frt, 2. az élettanra 224,000 frt, 3. a központira 359,581 frt, összesen csak 993,581 frt szavaztatott meg; a fennmaradt szükséglet fedezésére még kell 184,591 frt.

Ezen összeghez járulnak még a felszerelés költségei, és pedig: a) a könyvtárnál 109,300 frt, b) az élettannál 33,710 frt, c) a központi épületnél 61,200 frt, összege a felszerelésnek 204,210 frt.

Továbbá a Belezny telek árának fedezésére, mely kisajátítás útján 201,633 frtban állapított meg. A már megszavazott 125,000 frton felül kell még 76,633 frt. A papnövelde kertjéből megvett 76% ölé ára 15,300 frt. Az 1875-ki év szükséglete összesen 480,734 frt.

Az igazságügyi bizottság ma d. u. 5 órakor ülést tartott. Jelen voltak: Horváth Boldizsár elnök, Pauley miniszter, Teleszki előadó és 12 bizottsági tag. — Előadó a közelebbi ülés megállapodása folytán fölolvassa a polg. törv. rendt. módosítása iránt beadott tjavaslat általános alapelvei tárgyában szerkesztett tüzetes véleményét, melynek tartalma lényegileg röviden oda megy ki: hogy perrendünkben a közvetlen szóbeliség rendszere az első és másodbírósnál behozandó, a külön semmitőszék megszüntetendő és teendő a 2-od és 3-ad bírósághoz utalandók lennének, szval gyökeres jobbitások még nagyobb áldozattal is, például bélyegfölemeléssel a gyorsabb és jobb igazságszolgáltatás és jogbiztonság érdekében eszközöndők, jelesen a csekélyebb polgári és fenyítő ügyek a közigazgatási közegekhez utasítandók lennének. Pauley röviden felelvé saját tjavaslatát részletes tárgyalás alapjául elfogadtatni kéri Horváth L. hosszab beszédben elvileg pártolja ugyan előadót, de a jelen pénzügyi viszonyok között hajlandóbb a kormány javaslatát általában elfogadni. Horváth L. pártolja előadót, de a közvetlenséget a felelbiteli bíróságnál nem fogadhatja el. Hodosi szintén az előadó értelmében szólván, a minisztert a közvetlen szóbeliség alapján új ptk. és az ugynevezett Bagatell ügyekről tjavaslat beterjesztésére utasítatni kívánja. Bésán az előadó, Dálnoki pedig Horváth L.-t pártolta. — Többen lévén még fölírva, folytatás pénteken d. u. 5 órakor lesz.

A kataszteri bizottság ma délután 5 órakor tartott ülésében az előadó által beterjesztett jelentés hitelesítettvén, az legközelebb a ház elé fog terjesztetni.

A „N. fr. Presse“ írja:

A közös miniszterium már befejezte tanácskozásait a delegatiók összehívásának ideje tárgyában, melyhez képest a delegatiók közvetlenül a reichsrath bezárása után, márczius elején fognak összehívatni. A delegatiók eme jövő ülészaka négy hétnél nem igen terjed tovább. — Ez intézkedésnek megfelelően már dolgoznak a közös miniszteriumban a budget összeállításán, végleges megállapításról azonban még távolról sem lehet szó s így korai azon leginkább magyar lapokban felmerült hír, hogy az 1876-ki államköltségvetés hadügyi előirányzata tetemes emelkedést tüntet fel. — Sőt tudomásunkkal egy határozata áll fen a közös miniszteriumnak, mely szerint az utóbbi budgetnél követett eljárással egybehangzóan, a jövő budget tételeinek megállapításánál is kiváló figyelem fordítassék a birodalom szorongatott gazdasági helyzetére. A hadügyi budget emeléséről szármaló hírek talán arra vezethetők vissza, hogy a métermérték behozatala következtében a katonai szállításoknál is szükségképpen ki kellett kerekíteni a régi mértékek szerint beosztott egységes ratiókat, mi emelheti ugyan a rendes kiadás tételeit, a delegatiók azonban fognak módot találni, hogy e pluszt más oldalon eszközölt megtakarítások által kiegyenlítsék.

A tordamegyei deákpart m. hó 29-dikén tartott ülésén határozottan desavouálta az új „erdélyi magyar part“ törekvéseit. — A gyűlésen nagy számmal voltak jelen; a többek közt Bethlen Géza, legidősb gróf Teleky Domokos, b. Kemény György, közb. gr. Teleky Domokos, stb. A magyar part mellett közb. gr. Teleky Domokos és Horváth Mihály szól, a többiek — legnagyobb hatással legid. gróf Teleky Domokos — ellene. A

hozott határozatok a következők: A tordamegyei alsókerületi Deákpart egyhangulag kimondja, hogy I. Az „erdélyi magyar nemzeti part“, czimén egy új part megalakulását rosálja. II. Azon meggyőződésben lévén, hogy hazánk zilált helyzetének rendezését az eddigi part kebelében és annak megerősítésével eszközölheti leg-helyesebben, egyáltalán nem tartja időszertűnek bármiféle új partok alakítását. III. Ezen határozatot a tordamegyei Deákpart azon felszólítással közli a Királyhágón inneni Deákpartokkal, hogy e határozat szellemében a cselekvés terére lépjenek.

Mandits Tivadar a közokt. miniszterium osztálytanácsosa és szerbügyi referense a „Ref.“ értesülése szerint három havi szünetre indul s nem is tér vissza többé az említett miniszteriumba, hanem a közelebbi karloviczi szerb kongressus alkalmával szerzett érdemei jutalmául a legfőbb ítélőszékhez fog bírónak kineveztetni.

A pénzügyi bizottságból.

A bizottság mai ülésében folytatja az állam-ménesek fölötti tanácskozást. Wahrmann Mór előadó szerint 1875-re a miniszter eredeti előirányzatából újabb javaslat szerint 97.700 frtnyi kiadást engedne el, a fedezet pedig 16.000 frttal szaporodik. A ménesország jövedelmét az illető miniszteri osztály 782.000 frtra teszi, mely előirányzatot az előadó túlzottnak tart. A miniszter az ekép várható jövedelmet a kimutatott négy évi átlagszámításra alapítja. Az előadó arra figyelmezteti a minisztert, hogy a kimutatott átlag nem a valódi bevételeken, — de az ugynevezett vagyonszaporodáson alapszik, mely ezen négy éven át 889.000 frtra tétetett, de ha ilyenmü ideális fedezet el is fogadtatnék, még mindig nagy deficit léteznék a ménesekre és méntelepekre tett előirányzatban.

Móricz indítványozza, hogy a ménesek fele 7—8 év alatt adassék el, minek folytán 30,000 hold maradna ezen ménes fentartására; a többi 30,000 holdat jutányosan bérbé lehetne adni. Széll is túlzottnak tartja a miniszter által előirányzott fedezetet, épen a mult időnek valóságos eredményei után Nem elégedhet meg továbbá a miniszternek azon ajánlatával, hogy csak a méntelepek lélet-száma apasztassék lassankint, de jobb mezei gazdálkodás, a telepek egy részének eladása és a méntelepek iránt fenálló rendszer helyes megváltoztatása vagy azoknak apasztása által akarja a megtakarítást elérni; 1875-re 185,000 frt törlesztést ajánlja.

A miniszter a jövő tekintetéből elfogadja azt a czélt, hogy lassankint az állami tevékenység e téren az egyes törzsfajok fentartására és a beterjesztés ügyének közvetett uton előmozdítására szoritkozzék. Mi az eladást illeti, ez radikális orvosság az igaz, de ezen az uton utó-jára elenyésznek a ménesek.

Simonyi az igazgatás főhibáját abban látja, hogy a ménesek kezelésénél elhelyezett katonatisztek tulajdonképp a közös hadügyminisztertől függenek. Egyébiránt a méntelepekben létező 1820 lónak és a méneseknél körülbelül 900 kanczának és épen annyi csikónak tartása évenként átalányképp évi 490 frtba kerül, ezen ropant költségeknek megtakarítására szólítja fel a minisztert. Zsedényi azt hiszi, hogy mindenek előtt az iránt kell tisztába jönni, vajjon a méneseket, azoknak részenkinti eladása által is meg akarja-e a bizottság szoritani?

A miniszter kijelenti, hogy ő a ménesek egy részének eladását semmi esetben nem pártolhatja, de most is a méntelepek lassankint apasztását ajánlja. Széll azt hiszi, hogy ha a méneseket a jelen számban tartják fen, a hiányt soha be nem szüntethetjük, sőt a méntelepeket megszorítván, a ménesek gyümölcseit is megsemmisítjük, ha egyszerűsödik a tenyészlovak létszámát lejjebb nem szállítjuk, továbbra is a 184,000 frtnyi megtakarítást javasolja 1875-re úgy, hogy a ménesek létszáma és ahoz képest a méntelepek lólétszáma is fokozatosan megszorítassék. Somssich a méneseket az uton, melyet tegnap a miniszter ajánlott, fen akarván tartani, a méntelepeket első sorban lejjebb szállítván, csak ha ez elegendő nem volna, akkor szükség esetében utolsó sorban adná el a ménesek egy részét, ismételve felszólítván a minisztert, hogy az indítványozott 185,000 frt megtakarításhoz alkalmazná jelen előirányzatát. Péchy hasonló véleményben van. Horváth a Széll által ajánlott 185,000 frt levonást pártolja.

A bizottság szavazásánál elfogadta a Széll által indítványozott határozati javaslatot, mely szerint a ménesek lólétszámának fokozatos megszorításán kívül, a ménes birtok gazdaságok jövedelmeinek emelése, a gazdasági s üzleti költségekben a legszigorubb takarékoság érvényesítése, a méntelepeknél a fedezési díjak óvatos emelése, a méntelepek lólétszámának óvatos leszállítása által eszközöltessenek megtakarítások, úgy, hogy 3 év múlva enyésztessek el a méneseknél a deficit. A törlésre nézve elfogadta a bizottság az előadó által indítványozott 187,000 frt törlesztést.

Ezek után tárgyalta a bizottság azon törvényjavaslatot, mely a közös államháztartás 1871. és 1872. évi zárszámadásaiban engedélyezett kiadási többletek Magyarországára 704,595 frttal eső részének fedezéséről szól. Péchy Tamás azon nézetből indulván ki, hogy a delegatio működését elvégezte a budget tárgyalásával és a törvény szigorú értelme szerint többé joga nincs póthitelekkel terhelni Magyarországot, ezen törvényt el nem fogadja. — Széll azt válaszolja, hogy miután a zárszámadások megbirálása a delegatiót illeti, az abból folyó póthitel is jogosan szavazza meg, a mint a magyar törvényhozás is ily értelmet adott a közösgyűmi törvénynek.

Zsedényi nem akar az ügy érdeméhez szólani, de

Folytatás a mellékletben.

Melléklet az Egyetértéshez.

véleménye szerint a delegatio be, ha a közös miniszter t fel is hatalmazza az általános budget által fel volt hatalmaz az országot, a törvény által miután azonban a törvény cs a delegatio által megszavazott költségekbe, a kérdést tovább v

Ghyczy pénzügyi törvény a delegatiót kötelezi fel is hatalmazza ez által ez telek megszavazására. Wahrmann előadásával a különbség forog fenn a törvények és egy oly póthitel fedezését közös miniszter törvény Ghyczy felolvassa a törvény számolások megbirálása a d Horváth hasonló véleményben.

Móricz pártolja a törvényt magyarázni kell, ez delegatio. Horn nem lehetén tul menni, mely szer meg szavazott költséget igényesítésébe, annak fedezéséről szerint nem tartozik Magyar a jelen esetben megszavazni hogy ő nem kéri a megszavazadta a póthitel fedezésességadta a törvényt.

Holnap az indenn

Katonai önkény-ura

Azt mondjuk: alkotmányos jogainkat, van országgyűlési határt szab minden önkénynek ezt hiszi, az nagyon család ez nem képes védeni jogait képes határt szabni a katonaságnak. A katonaság emezését illető intézkedések alapján, az 1867. XII. t. cz. a törvényhozás, a körében, az országban; és mégis, ellenére a helyezésre nézve hazánkban kedves szerint int honvédelmi miniszterium ne venni, hasztalan panaszkodunk tönk véleméért, panaszaink törénik minden, mint a katonaság szerint elhatároz.

Megigérték, hogy a fognak vitetni az országból országon fognak elhelyeztetsem a kormány, sem az ország képes.

Nagy bajok, kétségbe

TÁR

A mai

— Re

Irta: Tóvó

II.

Árpád és a másik s kintéséhez fogtak s Leona szorkányok előtt, a kövek megállapodtak. Árpád átleg

— Épen husz lépés, a

— Ha elesem, ide e

tek, jegyzé meg Fehérköy.

— párbajozom, legyen hozzá

— Megint moznak

Leona azonban, kinek minc

fiak foglalták el, nem hal

gosodni kezdett, lejjebb és l

hogy észrevéttessék.

Csipő reggeli szél f

kódarabok közt, mintha va

nék. A fenyőlombok mély s

gihoz hasonló zenét, melyb

tilinkót helyettesíté a ková

lyok serege.

A fenyves mélyből r

a környédt boszorkányalak

uj vendégeket. A derülő v

tette a helyet, s kezdé felt

a szörnyeteg haját, az ür

többi dudorodásokat és

egyéb részeit képviselték.

A szemekben bizony

nyugodtan és komolyan ül

A komorna nem vett

Most ismét bárom a

bár mily hideg volt is az

következők: A tordai hangulag kimondja, a párt, czimén egy új. Azon meggyőződésben, hogy a rendezését az eddigi eszközökkel lehetetlen legidősebbnek bármiféle prozotot a tordamegyei a Királyhágón inneni szellemében a cselekvés

A közölk. miniszterium a referense a havi szünetre indul a miniszteriumba, hanem pressus alkalmával szeritőlősekkhez fog bírót

tságból.

ben folytatá az állam- a h r m a n Mór elő- eredeti előirányzatából kiadást engedne el, a lik. A ménésjóság jö- ly 782.000 frtra teszi, tnak tart. A minis- a kimutatott négy évi a d o arra figyelmezt- átlag nem a valódi be- ttt vagyonszaporodáson 889.000 frtra tétetett, fogadtatnék, még min- re és méntelepekre tett

gy a ménések fele 7—8 a 30.000 hold maradna 0.000 holdat jutányosan tnak tartja a miniszter mult időnek valóságos meg továbbá a minisz- sak a méntelepek lólté- zobb mezei gazdálkodás, a méntelepek iránt fen- sa vagy azoknak apasz- lérni; 1875-re 185.000

kinetéből elfogadja azt évenként és téren az a betérjesztés ügyének itkozzék. Mi az eladást z, de ezen az uton utol-

hőhibázt abban látja, zett katonatisztek tulaj- függenek. Egyébiránt k és a méneseknél kö- annyi csikónak tartása ba kerül, ezen roppant litja fel a minisztert. endenek előtt az iránt eket, azoknak részene a bizottság szoritani? gy ő a ménések egy em pártolhatja, de most sát ajánlja. Széll azt számban tartják fen, a k, sőt a méntelepeket seit is megsemmisítjük, számát lejjebb nem szá- yi megtakarítást java- k létszáma és ahhoz ké- fokozatosan megszorít- et az uton, melyet teg- ván tartani, a méntele- csak ha ez elegendő utolsó sorban adná el szőlőtán a minisztert, frt megtakarításához al- h y hasonló vélemény- tal ajánlott 185.000 frt

zadta a Széll által, mely szerint a ménes- ritásán kívül, a ménes emelése, a gazdasági s takarékoság érvénye- bijak óvatos emelése, a szállítása által eszkö- gy 3 év múlva enyész- A törésre nézve elfo- nditványozott 187.000

ág azon törvényjavasla- 1871. és 1872. évi iadási többletek Ma- zének fedezéséről szól- l indulván ki, hogy a dget tárgyalásával és öbbé joga nincs póthi- ezen törvényt el nem ja, hogy miután a zár- iót illeti, az abból folyó a mint a magyar tör- zőségi törvénynek. y érdeméhez szólni, de

életlen.

Melléklet az Egyetértés 204-ik számához.

véleménye szerint a delegáció azon joga, hogy azon eset- ben, ha a közös miniszter többet költ el, mint mire a budget által fel volt hatalmazva, ezen kiadással is terhelje az országot, a törvény által világosan nincsen kimondva, miután azonban a törvény csak általában azt rendeli, hogy a delegáció által megszavazott összeg iktatassék az állam- költségekbe, a kérdést tovább vitatni nem akarja.

G h y c z y pénzügyminiszter úgy látja, hogy ha a törvény a delegációt kötelezi a zárszámadások vizsgálatára, fel is hatalmazta ez által ezen átvizsgálásból folyó póthi- telek megszavazására. W a h r m a n azt hiszi, hogy ha p. o. a vámjövedelmek csökkennek és a budget által megszava- zott költségek fedezésére szükséges a póthitel, a delegáció póthitelt engedélyezhet, ezt a jelen esetben is teheti.

S i m o n v i a kérdést igen fontosnak tartja, de ő a közösgyek iránti költségeket soha sem s így a mostani póthitelt sem szavazza meg. Z s e d é n y i szemben W a h r m a n előadásával arra figyelmeztet, hogy nagy különbség forog fenn a törvényesen megszavazott költsé- gek és egy oly póthitel fedezéséről gondoskodni, mely az illető közös miniszter törvénytelen túlhágásából eredt. G h y c z y felolvassa a törvényt, mely szerint a zárszámadások megírása a delegáció hatásköréhez tartozik H o r v á t h hasonló véleményben van.

M ó r i c z pártolja Péchy véleményét és hol a törvényt magyarítani kell, ezen magyarázatot nem bizza a delegációra. H o r n nem akar a törvény szigoru rende- letén túl menni, mely szerint a delegáció által egyszer megszavazott költséget igatja Magyarország saját költ- ségterésébe, annak fedezéséről gondoskodván, de a törvény szerint nem tartozik Magyarország a közös póthitelt mint a jelen esetben megszavazni. G h y c z y azt válaszolja, hogy ő nem kéri a megszavazást, de csak a felhatalmazást, hogy a póthitelt fedezhesse. — A bizottság elfo- gadta a törvényt.

Holnap az indennity kerül tárgyalás alá.

Katonai önkény-uralom Magyarországon! Kecske- met, nov. 28.

I. Azt mondjuk: alkotmányos hazában élünk, s azt hisszük: van alkotmányos miniszteriumunk, mely megvédi jogainkat, van országgyűlésünk, mely törvényeket alkot s határt szab minden önkénynek, pedig ez nem ugy van, s a ki ezt hiszi, az nagyon csalódik. Van miniszteriumunk, de ez nem képes védeni jogainkat, s országgyűlésünk nem képes határt szabni a katonai önkénynek.

A katonaság elhelyezését s élle- mezését illető intézkedéseket, az eddigi törvények alapján, az 1867. XII. t. cz. 12. §-sa értelmében, mind a törvényhozás, mind a kormányzat körében, az ország magának tartja fen; és mégis, ellenére ezen fenálló törvénynek, az el- helyezésre nézve hazánkban a katonaság kénye- kedve szerint intézkedik, s a magyar kir. honvédelmi miniszterium nem képes ezen önkénynek elejét venni, hasztalan panaszkodunk, hasztalan kérünk, könyör- günk védelemért, panaszaink süket fülekre találnak és ugy történik minden, mint a katonaságnak tetszik, amint ez kényekedve szerint elhatározta.

Megigérték, hogy a lajtántuli illetőségű ezredek ki fognak vitetni az országból és a magyar ezredek Magyar- országon fognak elhelyeztetni; azonban ezen ígéretnek sem a kormány, sem az országgyűlés érvényt szerezni nem képes.

Nagy bajok, kétségbejítő bajok ezek. Egyes közsé-

geket megölnék, elárasztanak katonasággal, csaknem ki- szorítják a polgárokat saját házaikból, s kaszányává tesz- nek egy egész várost, míg más községek csak hírből ismer- ik a katonatartást. Innen-onnan 8 éve már, hogy alkot- mányos, felelős miniszteriumunk volna és ennyi idő alatt nem volt képes kormányunk rendezni a beszállásokat. Ki van mondva a közös teherviselés és nincs a ki ezt ér- vényre emelje? Nyugodtan nézi, miként tétetnek erkölcsi- leg és anyagilag tönkre egyes községek a katonai önkény által, míg mások ezen terhek sulyából mit sem éreznek. A lajtántuli tartományok minden nagyobb városában kö- zös költségen — a mi hozzájárulá- sunkkal — építették már katonai laktanyák; míg nekünk ilyenekre egy fillérünk sem jut, hanem egyes városok, egyes polgárok zsákmányoltatnak ki e célra. Hallatlan, kiállhatatlan, meddig fog ez még így tartani?

Elmondtuk már egy ízben panaszkodunk a „Kecske- met“ cz. lap 43-ik számában, elpanaszoltuk már sérel- meinket több ízben a honv. miniszteriumnak és utóbb az országgyűlésnek is, de sérelmeink ezóta folyton súlyosod- nak! Elmondtuk t. i. hogy:

A magyar korona országai területén a cs. kir. kato- naságnak állandó elhelyezése iránt, a közös hadügyminis- teriummal egyetértőleg megállapított s ő felsége által is megerősített és a m. kir. miniszterium által 1871-ik évben az ország törvényhatóságaihoz megküldött rendelet szerint, városunkra nézve azon intézkedés tétetett: hogy itt a 38. sz. cs. kir. gyalogezred tartat- lók parancsnoksága, a 4-ik és 5-ik zász- lóalj keretei, a 8-ik huszárezred ki- egészítési kerete és raktárai, to- vábbá egy gyalog tiszt lovagló isk- kola, egy élelmezési raktár és egy kórház állandóan helyeztessék el. (Ezeket kívül alu- kulása óta itt van még a 2-ik honvéd lovas század is.)

Mi ekkor, ámbár már e megnevezett csapatok elhe- lyezése is tetemes megterheléssel jár városunknak, mert nem csak hogy majdnem minden középületünk e célra elfoglalvák csekély háló és raktárudjakért, melyek az épületek jó karban tartására sem elegendők, hanem még ezenkívül a békelétszám fölemelése óta 300 néhány ember a lakosságnál van elszállásolva, a tiszték szállásb- reire pedig városi közönségünk évenként 3000 frt körül fizet felül, de megnyugodtunk, mert azt hívők, hogy ezen többé változtatni nem lehet és hogy legalább ennél több teher nem fog ránk rovatni.

Azonban csalódtunk! a következők csakhamar meg- mutatta; mert a katonaságot ezen közmegegyezé- sel létrejött s ő felsége által is megerősít- tett intézkedés sem szabályozza; mert alig hogy ki volt bocsátva ezen elhelyezési szabályrendelet, a 11. sz. dragonyos ezred egy százada azonnal városunkra erőszakoltatott; mint akkor mondva volt, csak egy félére, azonban azidőtől fogva folyvást félre, maig is itt van, noha ezóta több ízben könyörögtünk annak elvitele iránt.

De nem hogy ezt elvitték volna, sőt a mult tavaszon már minden tiltakozásunk ellenére még egy osztálytörzsnek beszállásolását erőszakolták reánk; most legújabbán pedig már az ezred törzskarából fogják erőszakkal nyakunkra hozni, még pedig oly alattomos utakon, hogy elhitették a honvédelmi miniszter ural, miszerint az által városunkra semmi teher nem fog rovatni, mivel már a tiszték raktárak és irodák stb. elhelyezésére ő k a katonai kincstár költsé- gere itt egy házat kibéreltek és csupán 50 ember és 80 ló elszállásolása kivántatik a várostól, minek folytán f. évi október 15-én kelt rendeletével meghagyta a miniszterium a város közönségének, hogy az 50 ember és 80 ló elszállá-

bant meg, midőn őt most halványan, halálra elkészülve látta, a szemre mélyen lehuzott vadászkalap csak növelte az arc halványágát.

„Még oly fiatal,“ gondolta Leona, „s talán nem is annyira rosz mint Gerő“... S a hölgy vére mindinkább lázasabban keringett.

Árpád és társa az érkező segítők elébe léptek, Fe- hérkőy és Viktor hátramaradt.

„Oh mily érzelmek dülhatják most e két egyén szí- vét,“ sohajtá Leona, s mindinkább erőt vón rajta a gyen- geség, mely a legerősebb nőben is erősebb szokott lenni az erőnél.

A segítők kezét fogták egymással, aztán halkán be- szélgetni kezdének. Beszédjükből nem lehetett érteni semmit.

— Most nézzen oda a kisasszony, susogá a komorna Leonának.

A grófnő összeresztent:

— Ott valóban emberfejek mozognak, rebegé. Avagy csak ugy rémlett, mert ismét nem látok semmit.

— Eltűntek, susogá a komorna. Ah ezek valami sir- ban laknak. Én kétségbeesem kisasszony!

Árpád és Kukkunbuki újra kilépték a helyet. Lesz- urtak egy botot és attól léptek öt lépést.

Ismét leszurtak egy botot, és léptek tiz lépést. Itt is botot szurtak le és öt lépést léptek, hol aztán a negy- dik botot szurták le.

Most összemertek újra. Krágy kezéből kivették a táskát, abból kivették a pisztolyokat, és töltényeket.

Ismét beszéltek és pedig hosszabb ideig. Különö- sen Árpád beszélt sokat. Krágy mintha ellenkezett volna, mire Árpád vállat vont, és aztán a pisztolyokat töl- tötték.

— Mi lesz itt kisasszony az istenért? — kérde a komorna, — ezek az urak talán meg akarják ölni egy- mást?

Viktor és Fehérkőy szótlannul álltak. Ez utóbbi gyak- ran elkeseredett tekintettel nézte a másikat, amde az nem emelte föl tekintetét.

solásáról gondoskodják, holott csak egy hónappal előbb, midőn a 34. sz. honvéd lovas századot is befogadtuk, e vá- rosi közönségünk megajánlotta, hogy ennek számára a 2. sz. honvéd lovas század által már elfoglalt egyik értékes épületét 15—16000 frt költséggel, a jövő tavaszon ki fogja építtetni, azon föltétel alatt, hogy a szó- ban forgó dragonyos század váro- sunktól elvétesse; megígéré, „hogy ha- bár méltányos kérésünket ez idő szer- int még nem teljesítheti is, de adandó alkalommal figyelembe fogja venni.“

Ezen kecsgetető ígéret ellenére tehát, melynek folytán mi befogadtuk a 34-ik honv. lovas száza- dot — ránk parancsolt, hogy fogadjuk be a 11-ik sz. cs. kir. dragonyos-ezred törzskarát is; mivel ugymond ez a katonai kincstár rovására fog beszállásolni stb. Így főztek le bennünket szép ígéretekkel!

Most azonban már nem tudjuk mi fog történni, mert bizottsági közgyűlésünk a miniszteriumnak ezen kedvező nyilatkozata folytán, elhatározta, hogy ha már csakugyan meg kell lenni, az 50 embert és 80 lovat el fogjuk ugyan szállásolni, de a tiszték, irodák, iskolák, raktárak stb. el- helyezéséről nem fog a városi hatóság gondoskodni, lássa a katonai kincstár, hogy miként és hová fogja azokat elhelyezni? e célból községi pénztárunkra semmi terhet nem fog elvállalni.

Azonban alig hogy ez elhatározva lett, jön a buda- pesti cs. kir. General-Commandónak egy német nyelven irt parancsa, melyben ő cs. és kir. apostoli felsége a császár nevében meghagyatik a tanácsnak, hogy miután ő k özv. Meyerfiné házat már november 1-sőtől kezdve kibérel- ték, s ez csupán 2 alantás tiszt és az iroda elszállásolására elegendő, tehát most már azonkívül, hogy ezen ház- bérre járó 147 frt 90 krt megfizetni kö- teles, gondoskodják az ezredes ur még két alantás tiszt és az ezredor- vos, valamint az állatorvos elszállá- solásáról is; egyelőre a járművek, valamint az al- tisztképző iskola is, az alezredes ural együtt, még Szege- den maradván. De mivel az altiszti iskola a szolgálat ér- dekében, mielőbb ide áthelyezendő leend, engedje át e célra a város a k. törvényszéktől csak most visszanyert Ladányi-féle házat! (azután majd követni fogják ezt a jármű- vek és az alezredes ur is, kiknek illetőleg, melyeknek elhelyezéséről is majd azonnal gondoskodni kell.)

Azonban a Ladányi-féle ház, miután városházunk oly szűk, hogy az árszék és mérnöki hivatalt magánházak- nál volt kénytelen a közönség behelyezni s ezek helyisé- geiért 1200 frtot kénytelen fizetni, tehát jelenleg már a kapitányi hivatal által van elfoglalva, a jövő tavaszra pedig az árszék is oda fog áthelyeztetni, míg a mérnöki hiva- tal a városházhoz fog bejönni; tehát a kivánt katonai célra át nem engedhető. Lesz tehát mit fizetni városi köz- önségünknek, csak győzzék! Ez a jutalmunk a 34. hon- véd lovas század befogadásáért és ennek elhelyezésére tett építkezési ajánlatunkért.

Van tehát most már Kecske-metén elszállá- solva:

I. Illetékesen.
1-ör. A 38. sz. cs. kir. gyalogezredből: 1 alezredes, 2 őrnagy, 12 hadnagy, 1 lovas százados, 8 gya- log százados, 9 főhadnagy, 12 hadnagy, 2 ezredorvos, 1 fősebes, 589 legénység őrmestertől lefelé. Ezek közül 218 laktanyákban, 371 pedig és 9 tiszt ló a lakosságnál van elszállásolva.

Ezek a városnak 4 nagy épületét tartják elfoglalva, és pedig 3 épületet laktanya és iroda helyiségekül, 1 pedig kórházzal.

Árpád és Kukkunbuki most Fehérkőyhez léptek. Árpád arccal volt Leona felé fordulva, és halvány volt nagyon. — Ugyane pillanatban lépett Krágy és Thuróczy Viktor grófhöz.

— Uram, — szólt Kukkunbuki Fehérkőyhez, nem minden elfogultság nélkül: — Nem lehetséges e párbaj barátságos uton elintézni?

Endre röviden felelé:

— Nem.

— Nem tartja ön lehetségesnek?

— Nem.

Leona szive sebesen dobogott. Fél szeme Viktor gróftól kisért figyelemmel, s látta hogy Viktor Fehérkőyre figyel.

„Ez szeretné ha a párbaj elmaradna,“ — gondolta a grófnő, s önkénytelenül fölemelte fejét. Agyában valami gondolat villant meg, s lelkeszemei előtt mentő horgony- ként tűnt föl valami. A sziv lázas dobogásával követelte, hogy azon gondolatnak érvény szereztessek. — „Most még él mind a kettő, s perczek mulva talán már átlótt kebellet heverhetnek. Egyik életének könnyelmű lépésen kívül semmi minden és hátánál néhányem kisasszony! — „Most még él mind a kettő, s perczek mulva talán már átlótt kebellet heverhetnek. Egyik életének könnyelmű lépésen kívül semmi. És ha élve maradna, nem nyílnék-e tér előtte, hogy jóvá tegyen minden hibát, melyet eddig elkövetett. Helyzeténél fogva nem válhatnék-e még sok sorsüldözöttnek boldogít- tására. — A másik pedig apa, ki talán most is gyermekére gondol, s nem tudni mi fenyegeti jobban atyai szívet, a golyó-e vagy a megrepedés?“

E két ember a halál előtt. És miért? Egy elveteme- dett nőért! — És meg kell-e tehát csakugyan halmi vala- melyiknek, avagy talán mindkettőnek is? Nem menthe- tők-e meg, s aki megmenteni képes, nem kötelesség-e meg- menteni? — Aztán Árpád? Nem kellene-e menekülnie neki is. És ha Viktor találna elesni, lehetne-e arra még csak gondolni is, hogy Árpáddal még valaha találko- zatnék az életben?

Sebesen születtek és egymást érték Leona agyában e gondolatok.

(Folyt. köv.)

TÁRCZA.

A mai világból.

— Regény. —

Irta: Tónvölgyi Titusz.

II. Kötet.

Árpád és a másik segéd az alatt a színhely megte- kintéséhez fogtak s Leona leshelyétől jobbra, épen a Bos- zorkánykő előtt, a kövek mellett, nagyobb tért találva, megállapodtak. Árpád átlépdelte a tért:

— Épen husz lépés, mondá.

— Elég, válaszolá a másik.

— Ha elesem, ide e fertelmes kő tövéhez temesse- tek, jegyzé meg Fehérkőy. A mily fertelmes az ok, melyért párbajozom, legyen hozzá méltó a temető is.

— Megint mozognak a kő közt, susogá a komorna. Leona azonban, kinek minden figyelmét a beszélgető fér- fiak foglalták el, nem hallgatott most reá. Amde vilá- gosodni kezdett, lejjebb és lejjebb kellett magát huznia, ne- hogy észrevetéssek.

Csipős reggeli szél fújt és kísértetiesen susogott a kődarabok közt, mintha valami daemioni orgonán játsza- nék. A fenyőlombok mély sohajjal kísérek ezen, az alvilá- gihoz hasonló zenét, melybe bele belevisított, s mintegy a tilinkót helyettesíté a kóválygó denevérek, vércsek és bag- lyok serege.

A fenyves mélyéből most ismét szavak hangzottak, s a görnyedt boszorkányalak mintegy vigyorogva fogadá az új vendégeket. A derülő világosság mindinkább láthatóvá tette a helyet, s kezdé feltüntetni a tüskebokrokat, melyek a szörnyeteg haját, az üregeket, melyek szeméit, aztán a többi dudorodásokat és homorodásokat, mely alakjának egyéb részeit képviselték.

A szemekben bizonyosan egy párt képviselve, egész nyugodtan és komolyan ült két füles bagoly.

A komorna nem vette le tekintetét a kőhalmzról.

Most ismét három alak jelent meg, s Leona szive, bár mily hideg volt is az testvére iránt, mégis fájón dob-

Van ezen épületekben 1 nagy raktár, 1 kis pótraktár, 1 fegyverraktár, 3 börtönhelyiség, 1 hadkiegészítési zászlóalj-raktár, 8 század-raktár, 1 nagy és 1 kisebb tábori szekér-szín, 1 tisztis 1 legénységi őrszoba és végre magánháznál bérelve 1 nagy ruha-raktár.

2. A 8. sz. cs. kir. huszárezred hadkiegészítő kerete. 1 százados, 1 főhadnagy, 17 ember 7 lóval van egy tábori szekér szintű középületben, 2 nagy raktár magán épületben kibérelve és 1 kisebb raktár.

3-or. Az élelmezési szakból: 1 sütőmester mint raktárfelügyelő szállása és 1 nagy ágyraktár magánháznál bérelve.

4-er. A 2-ik és 34-ik honvéd lovas századok keretei: 2 százados, 2 főhadnagy, 2 alhadnagy, 66 ember, 10 db tisztis és 66 db kincstári ló. Ezekből van a városi épületben 33 ember és 26 ló, a többi pedig a lakosságnál elszállásolva.

Van még a 2-ik századnak a laktanya épületben egy irodája, 1 kovács műhelye, 1 tábori szekér színe és 1 század raktára, ezenkívül magán háznál még 1 pótraktár.

A 34-ik századnak a város hasznóbérel 1 iroda, 1 századraktár, 1 pótraktár és 1 kocsiszín helyiséget. Most pedig követelnék még 1 iskola és a mesteremberek számára 1 dolgozó szoba helyiséget fűtéssel ellátva.

Ennyiből állna a rendes állandó beszállásoló városunkban, de vegyük hozzá még a rendkívülieket is, u. m.:

A 38. sz. gyalogezred tartalékosaiból évenként 28 napi gyakorlatra berendeltetik: 2000—2400 ember s ezek a lakosságnál szállásoltatnak el.

Az évenként behivatni szokott ujonczok száma 2000—3000-re megy, kik továbbásig szintén a lakosokhoz szállásoltatnak, valamint a szabadsággal évenként haza bocsátott s a tartalék parancsnoksághoz utatított 7—800 ember is.

Es mi tökéletesen meg vagyunk győződve, hogy a közteher viselés elve szerint már ennyi teher sem jutna városunkra. Azonban lássuk most még mit rótt reánk a katonai önkényi!

II. Illetéktelen beszállásolás.

1. Be van szállásolva már évek óta 1 osztálytörzs és egy lovas század a 11-ik sz. cs. kir. dragonyos ezredből; nevezetesen 1 őrnagy, 1 százados és 3 alantás főtiszt, 186 ember és 163 db ló. A város által magánháznál béreltetik számukra 1 századraktár és 1 kovácsműhely.

2-or. Most legújabbán pedig nyakunkra erőszakoltatik s megérkezése már folyó hó 28-ra bejelentetett ugyan-ezen dragonyos ezred törzse, melynek létszáma és szükséglete következőkben volt bemutatva:

1 ezredes 3 legénynyel és 5 lóval.

1 alezredes, 1 segédtsizt 3 legénynyel és 3 lóval, 1 élelmezési tiszt 2 legénynyel és 3 lóval, 1 számtiszt-kapitány s 1 legény, 1 ezredorvos 1 legénynyel, 1 állatorvos, 1 őrmester 4 irnokkal, 1 ezred-trombitás 1 lóval, 1 osztály-trombitás, 1 törzs-zászlótartó 1 lóval, 2 tizedes, 1 puskaműves és 20 kőzember ugyanannyi lóval.

Ezek szállásain kívül szükségeltetik: a) a puska-műves számára műhely 6 □ öl területtel, b) beteg lovak számára istálló 6—8 lóra, c) az ezredesi segédtsizt számára 2 hivatalszoba, egyik 1, másik 2 ablakkal és 1 fűtőkamra, d) a számtiszt iroda 2 szoba, az egyik 1, másik 2 ablakkal és 1 fűtőkamra, e) az élelmezési tiszt számára egy szoba 2 ablakkal, f) egy ezredraktár 60 □ öl területtel, g) járművek elhelyezésére szint 30 □ öl terület, h) egyéb vonószekereknek 12 □ öl ter. raktár, i) löporraktár 6 □ öl ter., k) töltenyraktár 6 □ öl területű, l) kovácsműhely 6 □ öl területű, m) tisztis iskola helyiség 12 □ öl területű, n) könyvtár és vivőterem 12 □ öl területű, o) tanterem az egy éves önkéntesek számára 6 □ öl területtel, p) egy őrszoba, 1 börtön altisztek számára, 1 sötét börtön, lovarda, gyakorló tér és lövölde, g) tanterem az altisztek kiképzésére 12 □ öl, melyhez tartozik egy tiszt, 50 altiszt és 34 ló beszállásolása.

Ezek előszámlálása után most már bátrak vagyunk az ország közvéleményét felhívni, hogy ítélje meg; ha vajjon méltányos-e, igazságos-e, béke idején, alkotmányos országban az egyes községeknek ily sanyargatása? nem-e csak az önkényt és az adózó polgárok jólétét nem tekintő katonai despotizmus bánhatik így a békes polgárokkal? hiszen ennyi katoná egy községben elszállásolva elég volna a legnagyobb hadjárat idején! elég volna a legszigorubb ostromállapotban.

Itt pedig nem csak a lakosság van elviselhetlen terhekkel sújtva, hanem városi pénztárunkat merítik és kimerítik a tisztis szállások, raktárak és egyéb helyiségek bérleti összegére szükségelt felülfizetések; iskolák s egyéb közhasznú célokra szükségelt középületeink mind elfoglalják, s végre még a városi hatóság hivatalos helyiségeit is elfoglalják! és a mi honvédelmi miniszteriumunk mind ezt behunyt szemekkel nézi s számtalan panaszaikat bedugott fülekkel hallgatja nemcsak, hanem ezen önkényes eljárást elősegíti.

Több kecskeméti adózó polgár.

Nagy-Körös, nov. 30.

A mennyiben Pestmegye választott bizottmányi tagjainak kisorsolt fele része helyébe újabb bizottmányi tagoknak választása végett f. november hó 29-én kitűzött választási határidőben, pártunk előnyére, avagy hátrányára kitűnt eredmény feletti értesítésnek az egész megyéből megtételét — jövőreii biztosab tájékoztatásunk végett, nem csak kívánatosnak, de elmulasztathatlannak tartom, ugyan azért köztudomásra hozom, hogy Nagy-Körös városában a mult választás alkalmával ellenfeleinknek túlfeszített csabításai és vesztegetései folytán — de pártunk akkori közönyössége miatt is — megválasztani sikerült, hanem most hálá Istennek kisorsolt demagogjaik helyett — daczára a deákpartí és közpöbali erőfeszítéseknek, általánosságban a függetlenség párt-

hoz tartozó bizottmányi tagok — mint azon pártnak jelöltjei választattak, még pedig minden alválasztó-kerületben oly nagy szavazat többséggel, hogy mind két árnyalati ellenfeleink szavazati mennyisége az 5 alválasztó-kerületben összevéve nem haladta meg az 50 mond ötven szót, miből már magából csakugyan világosan kitűnik a közönséges rendszer apostolai politikai szereplésének általánosan megutáltsága mellett, — a választók hazafias érzelmének a csabítások és vesztegetéseken felül emelkedése, felvilágosultsága; — a már már elnyelést veszélyeztető corruptió felett diadalmaskodik a hivatással fenyegető által ernyedetlen buzgalommal, lankadatlan erélylyel a nép kebelébe plántált honfűi lelkesedés, s csak kitartás kell, a nemzeti jobblétünk felvirágzására kedvező eredmény biztos.

Megjegyzem még azt, hogy a pártunk tagjai közzül kisoroltak mindannyian ujra megválasztattak. Gy.

Az orsz. honvédegyesület közp. választmánya tegnap délután tartotta első rendes gyűlését a megyeház kis termében. A tagok csaknem teljes számban voltak jelen. — Gáspár András tábornok az ülést mint elnök megnyitván, figyelmezteti a tagokat az ülés fontosságára. — Utána Mikár Zs. jegyző olvasta fel az aradi országos honvéderőkezlet jökvényét, mi megtörténvén, Majoros István bizottságot kér kiküldetni a több tekintetben hibásnak tapasztalt jökvény megvizsgálására. Tassy-Becz L. szintén a jökvény revizióját sürgeti. — Feleki Miklós nem tartja czél szerűnek a bizottság kiküldését, de egy szakértőt óhajtana megbizni az aradi erőkezlet kellő leírásával, hogy az azután a lapokban közölhető legyen. — Ivánk a pártolja ez indítványt s a mondott czélra Felekyt kéri kiküldetni. — Ez indítványt egyhangulag elfogadtatták. Ezután a honvéd menhazai bizottság választása került szönyegre.

Mielőtt a szavazás megejtetnék, Tassy László fölkel helyéről s egyenesen azt mondja, hogy miután a központi választmányban egy oly tag van, ki nem becsületes emberek társaságába való, s az esetben, ha e tag a választmány tagja marad, s társai közül többen lemondanak. E belyezgetést egyen szerinte a választmány jegyzője: Mikár Zsigmond.

Erre iszonyu zaj keletkezett. „Mi a vád?” „Bizonyítékokat!” „Napirendre!” kiáltások hallatszottak minden oldalról. Mindenki föl pattant helyéről. Tassy látván, hogy szóhoz nem juthat, egy vastag papirtekercset mutatott föl. A zaj némi csillapultával Tassy úgy a hogy kimagyarázta magát. Erre még borzasztóbban tört ki a vihar; a bábeli zavarban mindenki kiabált, nem törődve azzal, hallgatja-e valaki. Mikár Zsigmond az egész tragikomédia lefolyása alatt mozdulatlanült helyén s látható közönnyel figyelt a történésekre. Úgyl.

Majoros ragadván meg a szót Krivácsy után a Tassy vádjait Mikár ellen megerősíti s osztozik a vád emelésében, mert a vádolt bűnösségéről is meg van győződve. Elfogadja a becsületbiróság iránt tett indítványt.

Most Mikár Zsigmond maga kelt föl helyéről s pár szóval előadta, hogy ő belenyugzik az ügynek becsületbiróság elé utatásába; kívánja, hogy a vád írásban s pedig 8 nap alatt haladéktalan beadassék ellene a választott bírósághoz, ellenesében ő viendi fegyelmi törvényszék elé az ügyet. Gáspár Imre tábornok elnök erre kinyilatkoztatja, hogy e személyes ügyet befejezetnek tekintsi s a bekebiróság az ülés végén fog megválasztani.

Ezután a honvédménház bizottsága Földváry elnöke alatt következő tagokból alakult meg: Krivácsy József, Feleki Miklós, Szathmáry, Gánóczy és Tassy László. Tassy László kijelenti, hogy a ma történtek után nem fogadhatja el a bizottsági tagságot. Helyébe a bizottságba Ma tolay Etele választatik meg, mire a bizottság elhatározza, hogy a honvédménház ügyében minden hó első szombatján délutáni 3 órakor ülést tartand.

A napirendnek több tárgya nem lévén, a becsületbiróság választatik meg. Elnök Patay István ezredes. Birák: Feleki Miklós, Csiky Sándor, Bellag Imre és Dobos István. Utóbbi kijelentvén, hogy e tisztet nem vállalhatja el, helyébe Sebestyén választott meg.

A központi választmány elhatározza, hogy jövő ülést péntekhez egy hétre tartandja meg. Ezzel az ülés esti 1/6 órakor ért véget.

A főváros bizottságának ma este tartott közgyűlésén tárgyalatott a keresk. enquet-bizottság véleménye az adójavaslatok fölött. A bizottság véleménye egy az országgyűlés elé nyújtandó kérvény alakjában terjesztetik a közgyűlés elé. A bizottság véleménye szerint a földbirtokok azon része adóztatandó meg, mely a kataszter készítésekor legelő, rét, nádas, ingovány, kaszáló stb. czim alatt jegyeztetett be, de azóta e minőségüket elvesztvén, szántóföldekké lettek.

Mudrony Pál indítványozza, hogy mondja ki a közgyűlés, miszerint az indirect adók, melyeket most Ausztriának fizetünk, ugy rendezendők, hogy e tekintetben Magyarország független legyen. Továbbá, hogy kívánatosnak tartja a vámvonálnak az ausztriai és magyar határon felállítását, mivel az ebből szereshető bevétel (400 mil. frntnyi áru hozatik évenként Magyarországra) csak 10%ójával is 40 millió forint. A gyűlés hozszzantartó zaj után a bizottság indítványát fogadja el.

A pest-zimonyi vasút kiépítése tárgyában a keresk. enquet-bizottság indítványa elfogadtatik, mely szerint a nevezett vasút kiépítése tárgyában az országgyűléshez kérvény fog intézteni.

A lövöldérről a gyűlés nem rég azt határozta, hogy ez távolítottassék el, ezért a lövöldének 3 holdnyi telek adatott; ezt azonban a lövésztársulat nem bírván beépíteni, folyamodott, hogy jelenlegi helyén hagyassék meg. A tanács a közgyűlés régi határozatát fentartani kívánja. Ez ellenébe beadatik 3 indítvány, Királyi Pál még 3 évig megha-

gyandónak tartja a lövöldét mostani helyén, Fabinyi 2 évig, Mátyus csak 1-ig. Az e fölött kifejelett lanya vita egyszerre igen komikus színezetet kezdett öltetni.

Dr. Gluck Ignác hivatkozva a városi törvény 27. §-ára kétségbe vonja, hogy a lövöldének tagjai az a fölötti tanácskozásban részt vehetnének. E téma fölött aztán a bizottsági tag urak elkezdtek veszekedni, a vita hevében D o b o s József „erkölcsi betegség”-nek nevezi az illetén vitatkozást, miért az elnök megvonja tőle a szót. A gyűlés határozata szerint aztán a lövöldei tagok csakugyan nem vesznek részt a vitában, hanem — köztük a főpolgármester is — félre vonulnak. Uj zajos vita kezdődik a beadott indítványok fölött, melynek az lett utójárja is a vége, hogy a gyűlés elhatározza, mikép a lövészegetlet még 2 évig a mostani helyen maradhát. A két év elteltével azonban el kell onnan mennie. Ez ülés 1/28-kor feloszlik; holnap folytattni fog.

KÜLFÖLD.

A francia nemzetgyűlés tegnap ülésén ismét Buffet jobboldali jelölt választatott 348 szavazattal elnöké, s a baloldal 205 üres szavazó lapot adott be; alelnökké Martel, Benoist d'Azy és Kerdel mindnyájan jobbpártiak választattak, míg a negyedik alelnöki szék betöltését illetőleg szűkebb választás lesz szükséges Audiffret-Pasquier jobbközép és Rampon balközépi jelöltek között.

Mac-Mahon elnöki üzenete, melyet a minisztertanács utasításból Broglie hg. külügyér szerkesztett, a legközelebbi napokban lényegesebb módosításokat szenvedett és holnap, csütörtökön fog felolvastatni a nemzetgyűlésben.

A német parlament hétfői ülésében, mint táviratilag már említettük, igen élénk vita folyt az elsass-lotharingiai költésgevetés körül. Winterer elsassi képviselő kijelentette, hogy e budget nem Elsass-Lotharingia, de egyedül a német birodalom érdekében van összeállítva. Igy pl. nagy összegek vannak előirányozva a megrongált utak helyreállítására, melyeket a tartomány terhére akarnak róni, pedig ezeket mint más hadi kárt a birodalom pénzén kellene kijavítani; ugyanigy áll a dolog a strassburgi egyetemmel, mely egyenesen germanizálási czélból állítottat fel. — Bismarck ezután egész szenvedélyvel védte a kormány eljárását. „Itt — mondá a kancellár — a birodalom s nem Elsass-Lotharingia érdekeiről van szó, különösen a mi a strassburgi egyetemet illeti. E tartományokat a birodalom számára olyan háboruban szereztük meg, melyben börtünket védtük. Nem Elsass-Lotharingiaért ontották verüket katonáink. Mi a birodalmi érdekek és birodalmi politika alapján állunk. Ez okból annectáltuk Elsass-Lotharingiát, nem pedig Elsass-Lotharingia kedvéért. Mi nekünk a birodalomban más alapunk van, mint azon uraknak, a kiket multjok Párisba, jelenjök pedig Rómába hajt. Nekünk a birodalomra kell gondolnunk, ezért hivatok ide Elsass-Lotharingia képviselőit. — Az elsass-lotharingiai parlamentről táplált nézetem, melyek előbb nagyon vérmesek voltak, elvileg ma is megvannak, de módosultak, mióta az itt jelenlevő elsass-lotharingiai képviselő hangjával megismerkedtem. Ilyen parlament állandó izgatottságot kelte, talán a közbékét is veszélyeztetné. Az ilyen alkotást, minthogy törvényes uton létesítették, bajos lenné eltörölni; azért nem lehetett létesíteni. Az iskola-ügyekben erőlyesen felléptünk; de még erőlyesebben kell majd ezután eljárunk. Nem tűrhetünk az iskolában olyan elemeket, melyek nem akarom mondani az elbutításra, de mindenesetre arra dolgoznak, hogy az emberek okosabb ne legyenek. Tetteimet Elsass-Lotharingia ügyében mindig a birodalomnak és biztonságnak érdeke fogja vezetni; szemrehányással, fenyegetéssel vagy rábeszéléssel senki sem fog megfélemlíteni. Elsass-Lotharingiaért csak akkor tehetek valamit, ha azon meggyőződést nyerem, hogy ott olyan elemek vannak, melyekben bizni lehet. A most felnövő nemzedéktől több belátást remélhetünk, ezért kell jó iskolákról gondoskodnunk.”

Richter János második hangversenye. Tizenegy nap telt el, mióta elhangzottak a vigarda termeiben Beethoven hetedik symphoniájának mindenkit elbájoló édes hangjai ezedek jóval több hallgató előtt, és ismét összegyűltek tömegesen a zeneművészet barátjai, hogy teljesen átadhassák magukat ama kimondhatatlan élvezetnek, melyet Richter hangversenyei nyújtanak.

Egy számon kívül, igaz, hogy újat nem hallottunk, de Richter interpretációjával úgy van az ember, hogy a régi ismerőst is csak ő általa ismerjük meg igazán.

Henschel György nevével ez alkalommal először találkoztunk. Szerzőről magáról csak keveset tudunk. Ő fiatal ember még és mint ének-művész utazik Joachim és Brahms társaságában.

Műve azonban többet szólhat róla.

Legelőször is egy tetőtől talpig zenészt állít elének. Henschel nem csak határozott tehetség, hanem oly képzetten zenész, ki nem küzd többé az alakkal, hanem feltétlenül és játszadozva uralkodik fölötte.

Tekintsük az előadott „Serenád” közelebről. Egy induló, lassu (Andante), scherzo és zártételből áll, és vonós zenekarra van írva.

Az egész mű, mint már czimlapja is mondja, a canon szerű alakkal bír. A kiknek van fogalmuk az ellenpontozat titkairól és nehézségeiről, tudni fogják, mily nehézségekkel jár az: a canon szerű hosszabb tételeket szabályszerűen kidolgozni, valamint azt is képzelhetik, mily ügyesség szükségeltetik ahoz, hogy valaki képes legyen a canon száraz alakját négy tételeen keresztül úgy alkalmazni, hogy az mindvégig érdekesítő legyen.

Henschelnek ez teljesen sikerült. Nem csak érdekesség tudta művét alakítani, hanem az egészen költői ihlet

vonul végig, mit az ily rokonnemű műkülözni szoktak.

Az induló, vagy első tétel, egy a föllépő canon a nyolczadban. Az a dalomat, a gondokká pedig köve a többi hangszert, kíséretet képezve később azonban poliphonikus aktióban a canon igen természetesen foly le gel bir.

A második (lassu) tétel szintén csak a harmadik ütemméretben föllép atgondolt és átértett szerzemény ez, megadó emlékedettségről tanuskodik. A s pezség, még is gyengébb mint a két elő detiség tekintetében is kívánni valót a középtételt, mely igen szép mind de műsában.

A zártétel bevezetése drámai volta. A canon most a másodikban, kák és gordonok által hangoztatik. A igen eleven tétel kemény D-ben köv, az egész mű szépsége azonban a lágy dalamban kulinál. Itt nem csak sz nyilvántul, hanem a forma-virtuozit plus utólrja.

Ismételjük, hogy e Serenád szé ben ismeretlen zeneköltőt bemutatni v volna, mint ez Henschellel Budape azonban művével, ha azt nem kizáró irja és a fuvó hangszerek varázsát is általa volna, tiszteres hatást birt v helyiségben és nagy tömegben hallg vonóhangszereket, azok hatása sok kor a fuvó hangszerek megbecsülhet annak elérésére, mire a vonós hangs lékonysága daczára képtelen.

Krancsevics Dragomir a nemzet senymestere ez alkalommal Spohr Laj, czimű hegedű verseny darabját ig sitette.

A műsor harmadik számát s a ismét Wagner Richard „Tristan s zenedrámájának előjátéka és ugyan e násának zártétele, azaz Isolde „s z e képezte.

Milyen zene ez! — Az érzékvilágnak minden hurj telen. Szászor hallja az ember és s hatva érzi magát. Nincs hasonló má az összes zeneirodalomban.

A közönség, — legyen az mű egyaránt érzi e mű költői erejének h ki föl nem foghatja teljességgel az e nagyszerű jelentőségét, annyi azonban ki is meghallgassa előítélet nélkül latban kell éreznie magát.

Hát az, a ki be van avatva a relmi tragédia titkaiba, — az aztán halni a szerelmi sphárák e végtelens És most egy más világba érün a bánat lesújtó világába.

Schumann Robert kemény Es ugyan a fővárosi közönség előtt, de hogy e mű előadatott, miszerint mi gatta.

Szép mű, különösen az első s dik (lassu) tétel Schumannnak bensej tes, barna színezete, tiszta fogalmi buskomorságáról, mely egészen a végre a sirba vitte.

Schumann e tétel eleibe azt (feierlich). Vajjon a kedélyvilág m boronghatott a költő képzelme, mid mányba vezetve bennünket ünnepe ly magát. E bus tétel zenéje nagyon m van hangszereve. A dalomat, melye jes nyugalommal a fuvón és vadá lag átveszik az oboák és másodhege a legfájdalmas színezetet adja. U érintik a fuvókat és első hegedük d vonul végig előttünk e szomorú kép tással bír utána az ötödik vagyis zá

Mit szóljunk az előadott darab met azt, hogy olyan meg amolyan j Nem farszátjuk tovább az olv azt, mit Richter hangversenyeiről, alkalmával mondottunk.

TÁVIRATOK

Lapunk bezártáig, 1 óra 30 nem érkezett.

Bécs, decz. 2. Hitelrészvény Államvasut 305.— Rente 69.50. 1864. sorsj. 135.25. — Ezüst 105. Unio-bank 112.25. Által. építő-ban 138.50. Lombard 129.25. Tramway 168.— Napoleond'or 890. 1/2. Arany Porosz pénztalv. 163.50. Törökorsor Magy. földterem. kötv. 77.75 Salgyar hitel 227.50. Magyar zálogle Magy. kel. vas. 52.— Magy. sorsj. tel 73.50 Magy. vas. kölcsön 97.5

A hivatalos lapból. A királyi fehérvári éneklő-kanonoknak a szent-ker dr. Barts Ferencz örkanokoknak a Kromp tes prépostságot adományozta.

Vásáregedely. Edelény telt, hogy az eddig szombati napon tart napon tartathassék.

helyén, Fabinyi 2
fejlett lanya vita
ett ölteni.

városi törvény 27.
tagjai az a fölötti
na fölött aztán a
i, a vita hevében
k nevezi az illetén
le a szót. A gyűlés
e csakugyan nem
ük a főpolgármes-
teződik a beadott
ára is a vége, hogy
et még 2 évig a
eltével azonban el
szlik; holnap foly-

D.
s tegnapi ülésén
tatott 348 szava-
avazó lapot adott
és Kerdrel mind-
negyedik alelnöki
ás lesz szükség-
pon balközépi je-

e, melyet a mi-
lgyér szerkesz-
b módosításokat
vavastatni a nem-

ésében, mint táv-
folyt az elsas-
ól. Winterer
tget nem Elsass-
n érdekében van
k előirányozva a
t a tartomány
más hadi kárt a
yanigy áll a do-
esen germanisa-
k ezután egész
t. Itt — mondá
Lotharingia ér-
burgi egyetemet
ra olyan hábo-
édtük. Nem El-
nánk. Mi a bi-
jáján állunk. Ez
pedig Elsass-
rodalomban más
multjok Párisba,
írodalomra kell
ringia képvisel-
ól táplált néze-
k, elvilleg ma is
elenlevő elsass-
kerkedtem. Ilyen
alán a közbékét
hogy törvényes
zért nem lehe-
sen felléptünk;
eljárunk. Nem
elyek nem aka-
ret arra dolgoz-
enek. Tetteimet
írodalomnak és
fehánnyással, fe-
fog megféleml-
hetek valamit,
an elemek van-
nemzedéktől
iskolákról gon-

versenye.
ottak a vigarda
nak mindenkit
lligató előtt, és
et barátjai, hogy
atlan élvezet-
ak.
em hallottunk,
ember, hogy a
igazán.
nal először ta-
tudunk. Ó fia-
k Joachim és

szét állit élénk
nem oly kép-
hanem feltét-
közlebből,
zártekként áll,
ndja, canon-
az ellenponto-
mily nehézsé-
tételeket szá-
zélhetik, mily
képes legyen
tül ugy alkal-
en csak érde-
en költői ihlet

vonul végig, mit az ily rokonnemű művek többnyire nél-
külözni szoktak.

Az induló, vagy első tétel, egy a harmadik negyedre
fölképő canon a nyolczadban. Az első hegedűk hozzák
a dalomat, a gordonkák pedig követik azt mindvégig.
A többi hangszert, kíséretet képezve eleintén homophon,
később azonban poliphonikus aktióban találjuk. Az egész
canon igen természetesen foly le és üdítő friseség-
gel bír.

A második (lassu) tétel szintén egy nyolczadban, de
csak a harmadik úteményében föllépő canon. Gyönyörűen
átgondolt és átérzett szerzemény ez, mely helyenként elra-
gadó emelkedettségről tanuskodik. A scherzo, mely igen
pezseg, még is gyengébb mint a két előbbeni tétel, sőt ere-
detiség tekintetében is kívánni valót hagy hátra, kivéve
a középtételt, mely igen szép mind dalában mint rhyt-
musában.

A zártelet bevezetése drámai vonásokkal van ecese-
ltelve. A canon most a másodikban, még pedig a gordon-
kák és gordonok által hangoztatik. A rövid bevezetést egy
igen eleven tétel kemény D-ben követi. E tétel és talán
az egész mű szépsége azonban a lágy D-ben megszólaló
dalamban kulminál. Itt nem csak szépség és szenvedély
nyilvánul, hanem a forma-virtuozitás kezelésének non
plus ultrája.

Ismételjük, hogy e Serenad szép mű. Szerencsésé-
ben ismeretlen zeneköltőt bemutatni valóban nem lehet-
volna, mint ez Henschellel Budapesten történt. Szerző
azonban művével, ha azt nem kizárólag vonóhangszerekre
írja és a fuvó hangszerek varázsát is igénybe venni nem
átalta volna, tiszteres hatást bírt volna előidézni. Nagy
helyiségben és nagy tömegben hallgatva hosszabb ideig
vonóhangszereket, azok hatása sokat veszít, és olyan-
kor a fuvó hangszerek megbecsülhetetlen eszközt képeznek
annak elérésére, mire a vonós hangszerek kellemes és haj-
lékonyasága daczára képtelen.

Kraucsevics Dragomir a nemzeti színház derék ver-
senymestere ez alkalommal Spohr Lajos „énekjelenei“
című hegedű verseny darabját igen szépen érvényesí-
tette.

A műsor harmadik számát s az estély fénypontját
ismét Wagner Richard „Tristan és Isolde“ című
zenedramájának előjátéka és ugyan e dalmú utolsó felvo-
násának zártelete, azaz Isolde „szerelemi halála“
képezte.

Milyen zene ez! —

Az érzékvilágnak minden hurja megrezzenni kény-
telen. Szászor hallja az ember és szászor mélyen meg-
hatva éri magát. Nincs hasonló magasztos és nagyszerű
az összes zeneirodalomban.

A közönség, — legyen az műértő vagy laikus, —
egyaránt éri e mű költői erejének hatalmát. S ha van is,
ki föl nem foghatja teljességgel az e műben rejlő eszmének
nagyszerű jelentőségét, annyi azonban bizonyos, hogy bár
ki is meghallgassa előtelet nélkül, emelkedett hangu-
latban kell éreznie magát.

Hát az, a ki be van avatva a Tristan és Isolde sze-
relemi tragódia titkaiba, — az aztán maga is meg kíván
halni a szerelmi sphárák e végtelenségében.

Es most egy más világba érünk, a sötét mereüés,
a bánat lesújtó világába.

Schumann Robert kemény Es symphoniája nem új
ugyan a fővárosi közönség előtt, de oly nagy ideje már,
hogy e mű előadatott, miszerint mindenki örömet hall-
gatta.

Szép mű, különösen az első és utolsó tétel. A negye-
dik (lassu) tétel Schumannak bensejét tárja leénk. Söté-
tes, barna színezete, tiszta fogalmat nyújt szerzőjének
buskomorságáról, mely egészen a tébolyig fejlődött, és
végre a sirba vitte.

Schumann e tétel eleibe azt írja „ünnepelesen“
(feierlich). Vajjn a kedélyvilág mely sötét országában
boronghatott a költő képzelme, midőn e szomorú tarto-
mányba vezetve bennünket ünnepeles hangulatban érezte
magát. E bus tétel zenéje nagyon megható és igen szépen
van hangszereve. A dalomat, melyet először méltóságjel-
nyugalommal a puzon és vadászoktól hoz, folytató-
lag átveszik az oboák és másodhegedűk, mi a dalomnak
a legfájdalmas színezetet adja. Utána még lágyabban
érintik a fuvolák és első hegedűk dalamai bensőnkét. Így
vonul végig előttünk e szomorú képlet. Valóban üdítő ha-
tással bír utána az ötödik vagyis zártelet frisesége.

Mit szövjünk az előadott darabok ekzekúciójáról? Is-
mét azt, hogy olyan meg amolyan jól ment minden?

Nem fárastjuk tovább az olvasót, hanem fentartjuk
azt, mit Richter hangversenyeiről, az első hangverseny
alkalmával mondottunk. Ö g y e k.

TÁVIRATOK.

Lapunk bezártáig, 1 óra 30 percz éjfélt után, távirat
nem érkezett.

Bécs, decz. 2. Hitelrészvény 233.75. Galicziai 236.75
Államvasut 305.—. Rente 69.50. 1860. sorsj. 108.50
1864. sorsj. 135.25. — Ezüst 105.75. — London 110.35.
Unio-bank 112.25. Által. építő-bank 33.—. Angol-osztrák.
138.50. Lombard 129.25. Tramway 117.—. Hitelsorsjegy
168.—. Napoleond'or 890. 1/2. Arany 524.50. Frankfurt 92.20.
Porosz pénztalv. 163.50. Töröksorsj. 53.75. Ang.ép. 45.—
Magy. földteherm. kötv. 77.75. Salgó-Tarján 80.—. Ma-
gyar hitel 227.50. Magyar záloglevél 86.75. Erdély —.—.
Magy. kel. vas. 52.—. Magy. sorsjegy 80.75. Magy. földhi-
tel 73.50. Magy. vas. kölcsön 97.50. Anglo-Magyar 28.50.

A hivatalos lapból. A király Hubatsek Ádám károly-
fehérvári éneklő-kanonoknak a szent-kereszt-i címzetes apátságát és
dr. Bartó Ferencz örkanokoknak a Krompach melletti richnói címze-
tes prépostságot adományozta.

Vásárengedély. Edeleny mezővárosnak megengedet-
tett, hogy az eddig szombati napon tartatni szokott hetivásár hétfői
napon tartathassék.

UJDONSÁGOK.

A nemzeti muzeum számára e napokban érkezett
meg Bécsből két főszontetű féldombormű, melyek egyik
Mátyás királyt, másika nejét Aragoniai Beatrixet
ábrázolja, s melyek eredetie a bécsi Ambrass-gyűjte-
ményben vannak. Eddig senki sem gondolt arra, hogy a
nagy király hű mását nemzeti gyűjteményünk számára leg-
alább másolatban megszerezze, miután az eredetiről alig
lehet szó. Végre Pulszky Ferencz elkészítette a fe-
nebbi két domborművet, melyek közszemlére ki-
is állíttatnak, valószínűleg a képcsarnok szobortári részé-
ben. Mindkét mű szépen sikerült másolat.

Az orsz. képzőművészeti tanács kedden ülést
tartván, testületileg megtekintette, illetőleg a miniszter
felhívása folytán hivatalosan megbírálta a muzeum lépcső-
házának fölépén Lotz Károly által festett falfest-
ményeket, és teljes meglepéssel megfogalmazta, hogy azok
a bemutatott és elfogadott vázlatoknak megfelelően és pe-
dig oly szép hatással vannak festve, ugy egyenkint, mint
egyetemleg, hogy a műgényeket a szigorubb bírálatnál
szemben is kielégítik, s hazai művészetünknek becsületére
válnak. A lépcsőház falaira festendő többi festményre
előirányzott összeget (5000 frt.) a pénzügyi bizottság tör-
lőtte; remélik azonban, hogy a képviselőház ez összeget
nem vonja meg s a félmlnkát kiegészíttetendi. A falakra
festendő párkánylap (fries) képei mint tudva van, a ma-
gyar történelem főbb pontjait ábrázolják, a nemzet törté-
nelmének első korszakaitól le a jelenig, magokba ölelvén
a politikai mellett a tudományos és irodalmi fejlődés főbb
mozzanatait is, s mintegy élő történet könyvet tárva a szem-
lélő elé. E compositiókban, melyek Lotz és Than művei, a
magyar történelem nagy emberei jobbjára mind előfordul-
nak, s a kard hősei sorát a politika, a tudomány és iro-
dalom emberei, köztök az új idők korszakot alkotó nagy-
nevű fia, Deák, Kossuth, Széchenyi zárják be. Ha e mű-
vek elkészülnek, az idegen egy pillanattal áttekintheti
oly kevéssé ismert nemzeti történelmünket, becsülni tanulja
belőlök művészetünket, ifjuságunk pedig lelkesítő példákat
lel, melyek előre törni serkentik.

A m. gazd. egyesület istvántelki telepe. Az egye-
sület e telepen jelenleg egy kertészeti és gazdasági mintá-
tanintézet áll fen kapcsolatban egy árva gyermek-men-
helylyel. — Köztudomásulag Károlyi István gr., midőn
a m. gazd. egyesület elnökségéről lemondott, 150 holdnyi
halmokterületet ajánlékozott gazdasági célokra ez egy-
letnek, mely ezen területet a közadakozásból befolyt 10,000
frt és az országgyűlés által két évben megszavazott összesen
22,000 frt segélylyel termő földde változtatván, jelenlegi
elnöke Korizmicz László indítványára intézetet
állított fel ottan minden gyámot nélkülöző gyermekek
számára, kik lakás, élelem és ruházattal ellátatván mű-
kertészekké és kis gazdákká képeztettek. — A telepen
emelt épületek a következők: 1) igazgatói lak, 2) selyem-
termelési épület és cselédlak, 3) tejtermelési épület, 4)
gazda lak, 5) egy fészter, 6) egy takarmány-pajta. — Eze-
ken kívül van még egy amerikai vasház a fiuk lakhelyeül.
— A tanterv még a télen elkészül s az intézet valószínű-
leg már a jövő nyár elején meg fog nyitattani. — A felve-
endő árva száma egyelőre 40-ben állapított meg, még
pedig 20 az első s ugyan annyi a második évben.

A pesti telekkönyv újja szervezése még mindig
nem vihető keresztül, mert a mint a törvényszéki elnök
egy átiratban a fővárosi hatósággal tudatta, a fővárosi
képviseletet a számozási kérdésben eltérőleg döntött.
Az elnök e határozat megmástitását kérve beleegyezik
abba, miszerint az előmunkálók mindenek előtt a bel-
ferencz- és lipótvárosban vitessenek keresztül.

Kammermayer polgármester hétfőn abudai két
kórházat (az Aszalay házban és a Szt. János-félt) és a
pesti Rókus kórházat látogatta meg, mindenütt az egyes
betegeknek kérdézősködvén az ellátás minősége iránt. Az
Aszalay-féle házban egy szegényház is van, melynek igen
szükséges reformja azonban csak az ottani főkkórháznak
eltávolítása után vihető keresztül. A polgármester az új
városházat (a lipót-utczában) is meglátogatta. Itten kel-
lemetlenül tűnt fel az új képviselő ülési teremre pazar-
lott fényezés, melynek felesleges költségeiből egy nagy
iskolát lehetett volna építeni.

Sport. A rókási szarvasvadászatot tegnap ismét
folytatták. Körülbelül 25 vereskabátos lovag volt jelen,
közöttük András Gyula gr., Wenkheim Béla br., az an-
gol követ Buchanan lord stb. — A szarvas Káposztásme-
gyer mellett bocsáttatott el, s egyenesen a Dunának tar-
tott; a kopók a part hosszában egész Godig kergették, hol
a szarvas bele ment a vízbe, azonban rövid idő múlva me-
gint kiuszott. Megyer mellett újra bement a vízbe s ez ut-
tal át is uszott a szigetre, honnan Peregriny a „Széchenyi“
gözös másodkapitánya szolgáltatta át a vadászoknak.

A Szt. Bernáthegyen szerencsétlenség történt. E
hó 19-én ugyanis 12 olasz munkás indult el St.-Pierre-
ből Olaszország felé, azt hűvén, hogy a zimankós idő da-
czára is áthatolhatnak a hegyszoroson s elérendik a szt.
bernáti menházat. Midőn már a fele utat megtették s két
szerzetes s egy kolostori szolgáló és egy kutya csatlakozott
hozzájuk egy roppant jég-tábla szakadt le, mely a társ-
ságból hét egyént és a kutyát eltemette, a többi hétre a
következő perczben egy roppant hózatag szakadt, s vala-
mennyit elborította. Ez utóbbiak azonban valahogy ki-
vergődtek a hóból, s visszatértek St.-Pierrebe. A jég-tábla
alól az egyik barát és a kutya kiszabadulván, a barát ösz-
szetörve valahogy elmaszott egy közellevő kunyhóig. A
kutya egyenest a kolostorba ment, honnét a szerzetesek
rögtön elindultak társaik keresésére. A kunyhóba mentet
meg is találták, de ez nem sokára meghalt. A többieket a
jég-tábla alól nem lehetett kiszabadítani. Ez a legnagyobb
szerencsétlenség, mely 1816. óta a Szt.-Bernáthegyen
történt.

Új lapok. Benedek Aladár január 1-én szépiro-

dalmi és társadalmi heti lapot indít „Új idők“ czimmel.
— Toldy István „Nemzeti hírlap“ czimű politikai na-
pilapjára az előfizetési felhívás ma küldetett szét. A z
egyetemi ifjuság is lapot akar megindítani,
mely az egyes facultások érdekeit képviselné. A lap heti-
lap lenne, szerkesztőül Várady Antalt és Hoffman Sándort
emlegetik.

A bécsi kereskedő czégek ellen panaszkodik egy
vidéki ismerősünk, hozzánk beküldött levelében. Tekintve
azt, — mond e levél — hogy a magyar közönség egy
része, a magyar lapok hátulsó lapján megjelenő hirdetési
rovat nyomán hozatja áruczikkait és szükséges portékáit,
figyelmeztetem a közönséget, hogy a bécsi kereskedők
ökölnyi betűkkel hirdetett olesó — 4 és 8 frtos czikkeit
kerülje s meg ne hozassa. Saját tapasztalatom után mond-
hatom ezeket. Ugyanis a „Pesti Naplóban“ hirdetve volt
Praterstrase Nr. 16. Industrie-halle
czimmel 4 frtért egy talmi óra ébresztővel, s zsebbóra,
mely pontosan jár, persze talmiból. Én meghoztam. —
Kifizetem az utánvételt s posta küldéssel az 5 és 10 forin-
t s ime egy nagy láda szemetes papírost és egy 10 kros
gyermekórát kapok, melylyel játszani szoktak. Irok erre
egy méltatlankodó levelet a czégeknek, s ez gorombán felel,
hanem a kért pénzt, vagy órákat nem küldi, azt kérdem
most már, nem csalási szándék és tisztán csalásra épített
hirdetés-e az ilyen? Hogy pereljem én be a bécsi járás-
bírósnál e bécsi rongyos csaló népet, — Pestről. Tehát
legalább azon elégtételt veszem magamnak, hogy a ma-
gyar közönséget figyelmeztetem: óva kódjék Bécs-
ből hozatni utánvétellel vagy látatlanul afféle olesókn
hirdetett portékát, mivel az mind csalásra van számítva,
s azért, mert tudják, hogy mi őket be nem perelhetjük,
sem Bécsbe rajtuk nem mehetünk.

Rendőri kimutatás. A mult november hóban a
városi főkapitánysághoz összesen 1318 egyént vittek be.
Ezek közül a bünyenyítő törvényszéknek átadatott 233, a
dologházba vitetett 69, a kerületi előjáróságokhoz 17, a
a kórházba 112, idegen hatóságokhoz elküldetett 5, kato-
nai hatóságokhoz 11, a városi alkapitánysághoz 101, rend-
őrileg megbüntettetett 316, kényszerutlevéllel hazakül-
detett 14, eltolonoztatott 316, szabadon bocsátat-
tott 124.

A „Great Eastern“ az angolok legnagyobb hajója
nem sokára egy egész új czéla fog használtatni. A phila-
delphiai kiállítás ideje alatt ugyanis a philadelphiai ki-
tőkötben horgonyozand, s benne, mint vendéglőben 5000
embert szállásolnak el.

Egy pap töröl metszett adójavaslatokkal áll elő
Ghyecynek a „Magyar Állam“-ban. Ad t akar vetni a
zsidókra, az isten káromlóokra, a kéjintézetek látogatóira,
a polgári házasságban élőkre és a papgazdasszonyokra.
Ezen utóbbi tételt azonban Lonkay kivörösplajbászolta.
— Egy másik tisztelt uri egyén pedig, abból az elvből
indulva ki, hogy a ki utolsó évi adójával hátralékban van,
szavazó nem lehet: azt követeli, hogy miután ő adóját
mindig 2 évvel előre megfizeti, neki két szavazójegyvet
adjanak a választáskor.

A tiszteletes ur. H a j ó s r ó l (Pestm.) írják az
„Ellenőr“-nek, hogy az ottani kath. káplán Vasner Lipót
ur igen botrányos módon viseli magát. Nevezett káplán a
templomban a szószékből hievit korezmába illő gunyvevek-
kel halmozza el. A legszegényebb helybeli lakosoktól is
temetéskor, jó és rossz időben egyformán, kocsit követel, s
ha ez ki nem szolgáltatik, a temetésre meg nem jelenik.
Igy történt nov. 19-én is. Ginál János kénytelen volt leá-
nyát egyházi szertartás nélkül temettetni el, mert a sze-
gény tehetetlen ember nem volt képes Vasner káplán ré-
szre kocsit előteremteni.

Hatala Pétert avval fenyegeti egy névtelen levél a
„P. Lloyd“-ban, hogy a kath. egyházból rövid idő alatt
excommunicáltatni fog. Az esztergomi érsek egy darabig
habozott ezt megtenni, de most már a bécsi nuntius elha-
tározott akarátának engedni kénytelen. Az excommuni-
cációra a „P. Lloyd“ névtelenje szerint Hatalának a
„Hon“-ban a mult okt. végén megjelent czikke adott okot,
mint a melyben a szabadelvű professor nemcsak a csalha-
tatlansági, hanem egyéb dogmákat is megtámadott.

Az új vámház még mindig járhatatlan utak által
van körülveve, s ugy látszik, hogy a városnak esze ágában
sincs az a tájon levő utakat járhatókká tenni. A pénzügy-
miniszterium már hónapokkal ezelőtt elrendelte, hogy a
központi dohányraktár a vámházban helyeztessék el, ez
azonban még most is kivihetetlen, mivel az egykori mol-
nártó felőli oldalon az épület főkapujához vezetett út járha-
tatlan, vagy helyesebben szólva, egyáltalában nem létezik.
A pénzügyi igazgatóság, most aztán sürgeti a várost,
hogy ez utakat csináltassa meg, a mi ilyen tél-víz idején
nem kis feladat lesz.

Megbüntetett építőmester. A szegedi törvény-
szék előtt a napokban tárgyalták A r l e t h Ferencz épít-
mester pörét, ki életbiztonság elleni vétséggel vádolta-
tott. — Ugyanis egy általa épített bérházban a folyósónak
egy gyámkőve a rajta levő két márványlap nyomása alatt
leszakadt, s egy munkást megölt, hármat pedig megbes-
sített. Szakemberek véleménye szerint a gyámkő felét sem
volt képes hordani a rárakott tehernek, s az építőt erre a
munkások figyelmeztették is, ez azonban nem állt el ere-
delti tervétől. Az államügyész arra alapította vádját, hogy
az építőmester személyesen felelős az építkezés biztonsá-
gáért. Arleth 200 frt pénzbírságra, esetleg 40 napi fog-
ságra ítéltetett, s azon kívül a megbesesült munkásoknak
fejenként 50 frtot tartozik fizetni.

Széchenyi Ödön grófnak tüzoltói megbaberozta-
tása Konstantinápolyban sehogy sem tetszik a „Golos“
ottani levelezőjének. Kicsinylőleg említi, hogy a magyar
gróf magyar tüzoltókkal és gépekkel megérkezett, és meg-
jegyzik, hogy mindezeket összehasonlítva az orosz tüzoltó-
legényekkel és az oroszok gépeivel, — melyek Oroszor-

